

SPREMNOST DJETETA ZA ŠKOLU

ŠTO SVE PODRAZUMIJEVA SPREMNOST ZA ŠKOLU?

KOJA JE ULOGA VRTIĆA U PRIPREMI DJETETA?

KOJE OSOBINE IMA SPREMNA OBITELJ?

U prvi razred osnovne škole upisuju se djeca koja do **01. travnja** **navršavaju 6** godina života (prema Zakonu o osnovnom školstvom Pravilniku o upisu djece u osnovnu školu, NN 13./91).

Kronološka dob nije jedini kriterij upisa djeteta u školu. Potreban je određeni stupanj psihofizičke razvijenosti djeteta, tj. zrelost za školu.

FIZIČKA ZRELOST je stupanj tjelesne zrelosti u odnosu na kronološku dob (visina, težina, indeks tjelesne mase, pojava stalnih zubi) **dobro razvijenost osjetnih organa** (naročita vida i sluha!) **središnji živčani sustav** treba postići određenu zrelost.

PSIHIČKA ZRELOST uključuje **intelektualnu, emocionalnu i socijalnu zrelost i samostalnost.**

ULOGA VRTIĆA U PRIPREMI DJETETA ZA ŠKOLU

Priprema djeteta za školu (za život!) započinje samim ulaskom djeteta u jaslice/vrtić. Predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je na dijete i potiče njegov cjelovit razvoj - psihofizički, emocionalni, socijalni.

Intelektualna zrelost obuhvaća:

a) **Dobro razvijen govor** – izgovara glasove čisto i razgovijetno; može rastaviti riječi na glasove i spajati glasove i riječi (glasovna analiza i sinteza); izriče riječima što želi, treba, misli i osjeća. Govor je bitan uvjet ljudske komunikacije, prenošenje iskustva i učenja. On je osnova za razvijanje dječjeg mišljenja.

b) **Razvijenost pažnje** – kod predškolske djece je uglavnom nehotična (nenamjerna), dijete se može koncentrirati na aktivnost koja mu nije privlačna 15-20 min., stoga se i nastavni

sat u početku dijeli na manje cjeline,. Psihičkim sazrijevanjem, pažnja se produžuje na 30-40 min i postaje hotimična (namjerna), te sve više nalikuje pažnji odraslih.

c) **Razvijenost inteligencije** – opća sposobnost, bitna je za školski uspjeh jer određuje krajnje mogućnosti postignuća. Za školski uspjeh, bitnu ulogu imaju i drugi faktori – motivacija, ulaganje napora za svladavanje gradiva, emocionalna stabilnost/labilnost djeteta i dr.

d) **Razvijenost orijentacije u prostoru i vremenu** – razumije prostorne odnose: gore, dolje, ispred, iza, lijevo, desno, ispod, iznad, u, na; jučer, danas, sutra, prije, poslije, jutro, podne, večer

e) **Numeričko poimanje** – razumije pojmove par, više, manje, jednako, dodaj, oduzmi, duži, veći, širi, pojam količine i sl.

f) **Prepoznavanje i imenovanje boja** – crvene, zelene, žute, plave i nijansi

g) **Razvijenost grafomotoričkih vještina** – fleksibilnost šake i prstiju – ove vještine bitno utječu na svladavanje vještine pisanja; dijete je zrelo za školu kad pravilno drži olovku, precrtava geometrijske likove poput kruga, trokuta, romba, crta, reže sa škarama itd.

Emocionalna zrelost

Djetetove su **reakcije primjerene situaciji**, postignut je određen stupanj **stabilnosti, kontrola emocija** i određena razina **tolerancije na frustraciju**

Socijalna zrelost—usko je vezana uz emocionalnu zrelost. Predstavlja **prilagođavanje na društvene obveze, usvajanje moralnih normi, sustav vrijednosti i ponašanja u svojoj okolini**, uključuje i **vještinu komunikacije i suradnje** s vršnjacima te prihvaćanje autoriteta učitelja.

U toj dobi djeca još nemaju dovoljno razvijene moralne vrijednosti i socijalne vještine, pa se može javiti neprijateljsko ponašanje i raspoloženje prema mlađima, starijima, ili na neki način drukčijima od sebe, zbog toga je kod djeteta važno **razvijati samopouzdanje i osjećaj vlastite vrijednosti** (npr. Ja sam malena, ali jako lijepo pjevam...), kao i **toleranciju na različitost među djecom**.

Roditelji trebaju biti strpljivi u početku socijalizacije djeteta; ako se dijete odmah ne

snalazi najbolje, ne treba ga izdvajati iz grupe, već mu omogućiti i dozvoliti da se samo izbori za svoj status.

Samostalost

Koliko će dijete razviti samostalnost, najviše ovisi o odnosu roditelja prema njegovim htijenjima i aktivnostima.

Ako je dijete naviklo da roditelj radi sve umjesto njega, imat će smanjenu sigurnost u sebe i manji interes za samostalno izvršavanje zadataka, što će negativno utjecati na prihvaćanje i ispunjavanje školskih obveza.

PREPORUKE ZA RODITELJE

Hvaliti dijete za sve pozitivno što napravi (ili pokuša napraviti), i izbjegavati kritike i kazne, jer one samo produbljuju osjećaj neuspjeha.

Osigurati djetetu stalno mjesto za rad, na kojem će dijete učiti i o kojem će se samostalno brinuti. Zajedno s djetetom birajte školsku torbu i pribor te mu pomozite urediti radni kutak.

Biti dosljedan u odnosu prema djetetovim obvezama (u stvaranju radnih navika); neka dijete uvijek samostalno posprema igračke, oblači se, hrani, posprema svoj školski pribor...

U početku pišite zadaće zajedno s djetetom, ali nikako umjesto njega!

Roditelj djetetu treba biti potpora u svladavanju školskog gradiva i uputiti ga u samostalno rješavanje zadaća.

Naučite dijete da se nosi s neuspjehom, da je ocjena relativna stvar i da se može ispraviti. Ne dopustite da školski uspjeh bude mjerilo vrijednosti vašeg djeteta. Dajte djetetu do znanja da vaša ljubav prema njemu ne ovisi o njegovom školskom uspjehu!

Uvažavajte osobitosti svog djeteta! Potičite one aktivnosti u kojima je uspješno jer ćete na taj način ojačati njegovo samopouzdanje, te stvoriti osjećaj uspjeha i motivaciju i za one aktivnosti u kojima je manje uspješno.

Razvijajte kod djeteta pozitivan stav prema školi! Ne govorite pred djetetom negativno o učitelju, školi i obvezama.

Pripremite dijete na promjene koje ga očekuju prelaskom iz vrtića u školu.

Ostavite djetetu vrijeme za igru! Igra je djetetova stalna potreba koja ne prestaje polaskom u školu. U igri dijete najlakše uči, razvija ponašanje usmjereno cilju, razvija motoriku, maštu, koncentraciju, mišljenje i usavršava vještine komunikacije.

